NAM THỨ MƯỜI BA. — SỐ THỨ 2459 MỖI SỐ : 0$02 NGÀY THỨ SÁU 29 MAI 1925

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LEGAL

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 1674

HANOI

	Một năm	Sáu tháng	Ba tháng	Một tháng
Các tỉnh và Lào	8$00	4$30	2$30	1$00
Các công sở	»	5.00	3.00	2.00
Sáu tháng	3.00	3.00	2.00	1.00
Ba tháng	1.50	1.50	1.00	0.50
Một tháng	0.50	0.50	0.50	0.50

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN V. LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES
Decomptées à raison de 5 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m,065 de large.
Une seule insertion . . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion . . . . . 0$15 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

NÓI CHUYỆN TÀU

(Nước Tàu về trước, nước Tàu bây giờ và nước Tàu sau này)

VII

Kể từ lúc nước Tàu phải ra giao-thiệp với các nước ngoài, cái chủ-quyền Tàu khuy-tổn, cái lợi quyền Tàu tăng thất chẳng biết là bao nhiêu, mà nực cười nhất là bao nhiêu sự tổn thất đều chỉ vì một tiếng « tối-huệ-quốc » làm hại cho nước Tàu. Theo lệ thường trong qui-ước, thì nước nay với nước kia vì có cái quan-hệ đặc biệt mà lấy đặc-huệ đối đãi nhau, trong hai nước nước nay lấy đặc-huệ đối đãi nước kia, nước kia cũng lấy đặc-huệ đối đãi nước này, thế gọi là « tối-huệ-quốc »; mà lại cái tiếng ấy sang đến đất nước Tàu thì bỗ ẩn thành ra hẳn nghĩa khác; là những nước được nước Tàu nhận làm tối-huệ-quốc vốn không có đặc-huệ gì đối đãi với Tàu, chỉ lẽ thấy Tàu đã nhận một nước nào làm tối-huệ-quốc rồi thì cũng viện theo lệ nước ấy mà đòi Tàu cũng nhận mình làm tối-huệ-quốc, mỗi một khi có cái quyền-lợi gì Tàu phải nhượng cho một nước nào đã nhận làm tối-huệ-quốc, thì các nước khác cũng lấy cớ mình là tối-huệ-quốc của Tàu cũng đòi cái quyền-lợi tương đương. Cái điều-khoản nước Tàu nhận nước ngoài làm tối-huệ-quốc bắt đầu từ năm 1843 cái hòa-ước trận nha-phiến chiến-tranh định bằng nước Tàu đãi nước Anh làm tối-huệ quốc; đến cái hòa-ước Thiên-tân, năm 1858 cũng theo cái lệ đó, định minh nước Pháp được hưởng thụ cách đãi-ngộ làm tối-huệ-quốc của nước Tàu; rồi các cường-quốc khác kế khởi kết ước với nước Tàu, không cái ước nào không có một điều-khoản ấy. Kết cục nước nào có sức mạnh đều là tối-huệ-quốc của Tàu chỉ những đặc-huệ đối-đãi chung hết nước này đến nước kia mà nước Tàu tổn thất không còn có số nào mà đếm; nay kể những điều tổn thất lớn nhất như sau này:

1° Quyền tư-pháp. Thế nào gọi là tư-pháp? là nhân dân của một nước nào đi ngụ cư ở nước khác, mà khi có việc gì can-thiệp đến pháp-luật vẫn được chịu tư-pháp nước mình thẩm-phán chứ không phải theo quyền thẩm-phán của tòa án cái nước mà mình ngụ cư; pháp quyền một nước mà không thi-hành được với kẻ ngụ cư trong tư-thổ nước mình thì chủ quyền còn gì nữa. Năm 1842 trở về trước các nước chưa có làm thương-ước với Tàu người các nước ở Tàu, đối với pháp-luật Tàu vẫn phải tuân phục; sau các nước lấy cớ tư-pháp nước Tàu quá hà-ngược nghiêm-khốc, tỏ ý không tuân phục pháp-quyền Tàu; sau trận nha-phiến chiến tranh, năm 1843 Anh cùng Tàu định định cái chương-trình thông thương, nước Anh được ở trong đất Tàu có quyền tư-pháp, kể đến Mỹ, đến Pháp, năm 1844, lần lượt cùng Tàu kết ước, mà Tàu thật chịu mất hết cái quyền xử ý người ngoài. Song lúc ấy những việc người Tàu quan-thiệp với người các nước, cái người Tàu ấy vẫn còn đương theo quyền thẩm-phán của tòa án Tàu; đến sau cái loạn Hồng Dương (Hồng-tú-Tuyền Dương-tú-Thanh làm giặc đánh nhau với chính-phủ Mãn-thanh), năm 1868, các nước cùng Tàu định cái chương-trình hội thẩm, trong tô-giới Thượng-hải đặt ra cô phiên tòa hội thẩm, mà những án kiện người Tàu với người Tàu ở trong tô giới người ngoài cùng do Tư-sự người ngoại quốc làm chánh tòa phân xử ở tòa hội thẩm; quyền tư-pháp tài phán của các cường-quốc lại có phần vượt ra ngoài giới-hạn mà phương ngại mất cả pháp-quyền của nước Tàu. Vài chục năm gần đây, người Tàu xướng nghị thu hồi pháp quyền, cho nên năm 1902 cùng nước Anh sửa đổi cái ước thông thương bàn thuyền có định một điều; lễ khi nào luật-lệ cùng cách thẩm đoán của người Tàu xét ra tuyệt thiện cả thì nước Anh bằng lòng giải bỏ tư-pháp tài phán ở Tàu; kể đấy Tàu lần lượt sửa đổi thương ước với Mỹ, với Pháp, với Nhật, với Bỉ vân vân, đều dập theo một câu sao-sáo trên đó, mà kỳ thực đã có nước nào chịu triệt bỏ đâu. Năm 1919, trong hòa hội Ba-lê, đại biểu Tàu cũng có đề-xuất yêu cầu mà không được biệu quí giả. Kỳ hội-nghị Washington năm 1921, vì lợi yêu cầu bách-thiết của đại-biểu Tàu các cường quốc tạm nghỉ mãi mới quyết định rằng: Sau này chỉ hạ-phủ các nước sẽ lập ra một hội ủy viên điều-tra luật lệ cùng cách thẩm-đoán của người Tàu, trình bày ý kiến báo cáo cho chính-phủ các nước, chính-phủ các nước liệu nên triệt bỏ thì triệt bỏ dần; hội ủy-viên ấy nguyên định ba tháng sau hội nghị Washington thì thành lập, mà người Tàu lại vì sự tư-phái trong nước chưa trù bị thành thử tự xin các nước hoãn phái ủy-viên, các nước cũng khiến duyên không tổ chức gì cả, thành ra cái điều quyết định đó cũng lại là một chuyện không ngôn, chỉ mới vài năm nay trước thì Đức sau thì Nga cùng Tàu kết ước lại đã có triệt bỏ cái quyền tư-sự tài-phán ở Tàu mà rồi.

2° Quyền hưởng hữu ruộng đất. Nội trong tô-giới ở đất Tàu, người các nước có quyền thuê tô sử dụng đã đành, lại còn ngoài tô-giới, các nước cũng cùng Tàu kết ước được hưởng hữu ruộng đất nhiều. Cứ cái điều-ước Trung Mỹ năm 1858: phàm nhân dân nước Mỹ ở các khẩu-ngạn thông thương trong đất Tàu được thuê tạm phòng ốc, hoặc thuê tạm đất làm ra phòng ốc, y-viện và giáo-đường. Cứng năm ấy, cái điều-ước Trung Anh cũng định phàm nhân-dân nước Anh được ở các khẩu ngạn thông-thương cùng các nơi phụ cận thuê tạm đất hoặc phòng-ốc để làm nhà ở, cửa hàng, kho-tàng y-viện, giáo-đường, mộ-địa. Năm 1915, Nhật cùng Tàu kết-ước, được tự do cư-trụ lữ hành ở Nam-mãn-châu, mà theo cái điều-kiện « tối-huệ-quốc », nước Nhật được cái quyền-lợi ấy, thì các tối-huệ-quốc khác cũng đều được hưởng thụ cái quyền lợi ấy như nước Nhật cả, thành ra cả một đất Mãn-châu là phạm-vi cái quyền hữu ruộng đất của các cường-quốc, lại không chỉ hạn ở các khẩu ngạn thông thương. Nhất là các cái điều-ước Trung Mỹ, Trung Pháp, Trung Anh trong năm 1858: cho giáo-sĩ các nước được vào nội địa truyền giáo tự do, thuê tạm ruộng đất kiến tạo phòng ốc tha-hồ ở nội-địa kì hạn cả: tỉnh, gần hầu như nội-địa các tỉnh đều thuộc quyền hưởng-hữu của người ngoài vậy.

T.

Âu-châu điện-tín

(Havas)

Ngày 26 Mai 1925

Mỹ nghị Khmer và Xiêm-la đặt ở Pháp

Cuộc đi vào mỹ-nghị Khmer và Xiêm-la đặt ở viện bảo tàng Cernuschi để khảo-cổ. Đồ đến xin phần nhiều là ở lộ cổ của ông Hà thu tập

Chiến sự ở Maroc

Người Đức ám-sát một dân liên-minh với dân Pháp ở đánh người tên-ban nha.

Quân Đức-quốc phái tàu quân ra bắn phá Beni-acem.

Ngày 27 Mai 1925

Một cái án mạng có quan hệ đến chính trị

Một người điền-viên là Bonnefoy đã giết ông Maurice Lévi-Alphandéry ở nhà người thân-quí nhà báo *Action française*.

(Indopacifi)

Ngày 24 Mai 1925

38 chi thu tại nguyên-lão nghị-viện

Trong khi nguyên-lão nghị-viện bàn về số chi thu của bộ ngoại-giao, ông Briand có nói bán hiệp mọc báo chúng không có điều gì trái với hòa mọc, tỉ mọi có thể tin được. Ở lại mọi nước tiến thuận hay giá-trị, điều ấy cũng đã biết, vì mọi việc của ta đối pao với nước bạn, tuyệt là ở nhà ấy.

Về vấn-đề trái khoán công có nói ở ghị-hoa-kỳ nước Pháp có ý vô nay Hoa-kỳ, miễn chánh phủ được tự-do quyền về vấn-đề vô-tới đến việc ấy

Nguyên-lão nghị-viện ưng-chuẩn thiên-ước về các khoản chi tiêu về bộ dân-sự và các bộ đó thành.

Quan thượng-thư tài chính nói tiền đồ rằng nay mai chánh phủ trình nghị-viện một bản dự án về việc chế tiêm giấy bạc để thế vào các trái phiếu hiện đương lưu hành.

Chiến sự ở Maroc

Tại miền tây, quân Pháp ở Bibane cùng hợp được với đạo quân của tướng Colombat.

Ở miền đông, địch quân cố-gắng hơn trước.

Viên phóng sự báo *Journal* có điện về rằng viên quyền-thống-sứ ở Marokech xung-đột hai vạn chiến sĩ để đánh quân Riffains. Song quan thống-chế Lyautey không nhận lời.

Chánh đoàn xã-hội quyết định ưng-chuẩn cái chánh sách của chánh phủ ở Maroc.

Tại hội Vạn-quốc

Hội-đồng chuẩn-bình-vụ ưng chuẩn khoản của Hoa-kỳ về việc cấm nhập-cảng các hóa-phẩm, nhưng xin hội-đồng có việc thành lập quân bị hạn chế để bàn về vấn-đề dùng các thứ hơi độc và lửa đạn ở trong đạo chiến tranh.

Nước Anh với Trung-hoa

Thượng-nghị-viện ưng-chuẩn một bản dự án định đem phần của nước Anh trong bồi khoản quyền-pol dụng vào việc giáo-dục và tuyên ở Trung-hoa.

Hoa-kỳ với Âu-châu

Có tin rằng quan tổng-thống Coolidge có cải vấn-đề bảo-an làm vấn đề quan hệ riêng cho Âu-châu.

Tại hội-đồng tư-vấn phòng-ngừa thuộc-địa

Tướng Clausel về mặt là hội-viên địa được cử vào chức chánh hội-đồng tư-vấn phòng ngừa thuộc-địa thế chân cho nước Marốc.

Gió bão ở Hoa kỳ

Châu Illinois lại bị gió bão.

Tin Trung-hoa

Dương-bỉ-Mẫn với Đoàn-kỳ-thụy

Dương-bỉ-Mẫn có điện trình với Đoàn kỳ-thụy ở Bắc-kinh rằng: Việc Quảng-đông xử lí như thế nào xin báo cho, Dương xin một lòng theo mệnh lệnh.

Tin Lê nguyên-Hồng

Cứ như tin tức ở thiên-tân thì Lê-nguyên-Hồng là muốn vận động ra cầm quyền chính. Hôm mới đây Lê có đến cho một người bạn ở Bắc-kinh tỏ ý rằng Lê tuy muốn ra, nhưng nếu ý ngại vinh » đến bây giờ phải đổi làm nai chữ « trước là một » mới đúng.

Bọn Hoa kiều ở Nhật mở hội quốc-sĩ

Ngày 7 Mai vừa rồi bọn Hoa kiều ở Nhật có mở hội quốc-sĩ tại nhà Trung-quốc thanh-niên hội ở Thần-hộ rất là náo nhiệt, có phát các giấy mà nói về ngày quốc-sĩ ấy và phê trừ các điều nước không được bình đẳng. Lần kia nói còn nhiều người lên đàn diễn thuyết. Dẫu thuyết xong chực kết đội đi dong thị uy. Nhưng vừa kéo ra đến khỏi cửa thì có nhiều lính cảnh sát cầm khí-giới đứng ngăn cả. Các ngoa có biến hiện phản đối của bên quốc-sĩ, phải trừ những đến của Nội-bang yêu cầu đều bị linh cảnh-sát thu lấy, cả quan cảnh cũng bị bắt. Vì vậy nai bọn xung-đột nhau hơn mươi người bị sinh bắt. Về sau họ lại kết đội đi dong dư ng, poat các gậy, mà bằng cớ Nhật đại khái có nước Nhật và nước Tàu là đồng chủng đồng ấy, nên cùng nhau thân hiện, tỏ ý điện nước và giữ gìn lẫn-huệ, Đại-lien cho Trung hoa. Rồi họ lại kéo đến sứ quán yêu cầu phải không nghị với chính-phủ Nhật về việc cự quốc kỳ làm nhục quốc thể của Trung hoa.

Tự do diễn đàn

Mấy lời trung-cáo với các nhà trước-thuật ở nước ta

Nước ta từ ngày cựu-học vừa suy, tân-học vừa hỗn, các sách giáo-khoa quốc-văn chưa lấy gì làm đủ, cho đến các bộ tiểu-thuyết cũng thua được mấy bộ có giá trị. Trong mấy năm nay công cuộc ấy thật có nhộ-bành với quốc-văn, không vì dạn lợi công của mình, đã chịu khó hoặc dịch sách Tây, hoặc diễn sách Tàu, hoặc lại soạn ra những sách bằng quốc-văn để làm sách giáo khoa cho các trường sơ đẳng và một đôi bộ tiểu-thuyết đã giải trí cho bọn sơ-học. Được buổi tân cựu tương giao, sách vở thiếu thốn mà lại được những tay trước-thuật chính đáng ra thì ai cũng hoan-nghênh sách các ông và cảm tạ cả lòng nhiệt-thành của các ông. Bỉ-nhân cũng một phần trong quốc-dân, có lẽ đâu dám đem lời khen chê mà làm rối lực cho các ấy trước-thuật.

Nhưng ngẫu vì văn-sĩ chân chính thì ít, mà văn-sĩ giả đối thì nhiều, nhiều ông lợi dụng về cái thời đại bây giờ, nay xuất-bản sách này, mai xuất bản sách nọ, nay nhờ ông này giới-thiệu sách nọ cho, mai nhờ ông kia giới-thiệu sách nọ cho. Thêm chí có ông cuối nhờ những giới (vì ông công có xuất-bản biết chữ nho nhưng xuất-bản một cuốn thế nào bỉ-nhân không tiện nói rõ), văn quốc-ngữ không hay, mà ông tự tụng mình là bậc mô-phạm mực thước, cả gan làm ra sách quốc-văn, học lực như thế, mà dám nhiệm như thế, có khỏi nặng quá.

Các ông trước-thuật nhẩm ta cũng cái lòng công lợi của các ông, cái gan nói của các ông đáng khiếp mà đáng ghê gớm thật! gan ra thế làm gì chẳng được; nhưng xin các ông có phải kiên, hai cuốn « công-luận » vơi.

Ôi! ở đời công-luận nhẩm cả, các ông xuất bản nhiều ra thế, nếu có các ông văn sĩ ở ngoại-quốc mới tới, vào xem các nhà ấn-quán nước mình, chắc họ phải giật mình, mà khen nước mình lắm tay trước thuật. Ông làm bộ sách Đoàn-hoàn-chi-truyện mà còn sống đến bây giờ, được xem mấy bộ sách mới xuất-bản của các ông, chắc ông ta cũng mỉm cười mà nói rằng ông nói là đáng nhưng hai chữ « ngâm vịnh » đến bây giờ phải đổi làm nai chữ « trước là một » mới đúng.

Bỉ-nhân xin có mấy lời trung cáo cùng các ông rằng, từ rày giờ đi, nếu ông nào có cái tư-tưởng lớn lao, làm được bộ sách gì, xin chịu phiền lần lượt đăng lên báo công, để hội công-luận đã, rồi sẽ ấn-hành. Tôi tưởng làm ra thế, danh vọng các ông chẳng kém chút nào, mà sách cần các ông có thể quảng-bá hơn được; và xin các ông phải biết rằng mình đã có đại tư-tưởng, đại học-vấn, đại kiến-thức và đại can-đảm mà làm ra đại nghị luận, thì đem cho công-chúng làm, cớ gì lại giữ-riêng, hà tất phải thiên-thác với một cụ nào có quyền thế ở nước mình, hay là một vị quí quan nào làm cho một bài tựa, để khen ngợi sách các ông mới được. Vả chăng các cụ nước mình ít ăn nhiều là những bậc già cả, nghị-lực nơi kém, sách các ông mới đem vào, cụ cụ ưa xem đã muốn phê ngay một chữ « khen » hay là một câu « tán » cho xong, rồi bảo ông nào đó làm thay cho mình bài tựa để khen vài khen ấy, sách của các ông, mong các ông khỏi lui tới làm phiền nữa. Còn các cụ quan nhân nhiều vẫn có bụng dạy bảo cho người mình, nhưng quan lấy mà xem sách mình, thì lẽ nào hiểu hết được, phỏng chi các ngài đã sẵn lòng dạy bảo, mà sách các ông đem đến lại xung là sách giáo-khoa về quốc-văn, thì các ngài cũng vui lòng mà phê bình cho tận, nhưng các ngài có hiểu đến cái tâm-lý của các ông lợi dụng mấy câu phê-bình đó mà kiếm ăn đâu! Bỉ-nhân cũ xin các bạn-quân từ rày về sau, có ông nào đem sách đến nhờ báo-quán giới-thiệu, cũng nên vì quốc-dân mà cẩn thận một chút, chớ nên v nể các ông mà giới-thiệu khi nhiều quá.

Các ông trước-thuật nhẩm ta cũng Kiều, phan-tử là một bậc đại-thành ở Á đông mà ngài còn nói « tuổi nhỏ bất tác », xin các ông phải tự liệu học vấn của các ông đáng về hạng nào.

J. J. Rousseau có nói rằng: « on ne devient savant, on n'est que boiteux toujours apprendre à marcher aux autres », bỉ nhân xin thay mặt quốc-dân hết lòng thành-thực mà lấy câu ấy trung-cáo cùng các ông trước-thuật nhẩm ở nước mình.

Hi-tiên (Yinh)

VĂN UYỂN

Mừng bạn được ân thưởng

Mừng ông nay mới được ân ban,
Trong hộ công danh cũng vẻ vang.
Lương lĩnh trăm đồng gang bạc trắng,
Sắc phong năm phẩm cuốn tơ vàng.
Chói tung trước tiết vầng dương lộ,
Cánh quế rườm rà sắp bảy hương.
Lại có long-vân tô điểm vẻ đẹp,
Tin vui đồn rậy khắp mọi làng.

Hà-thành, Nguyễn-Quỳnh.

Xem Kiều cảm tác

Gảo truyện Kiều-nhi nhớ ả xưa,
Mối tình mang xuống đất tan chưa?
Mười lăm năm lẻ bao nhiêu nỗi?
Muôn vạn đời sau tiếng khắc thừa.

Đề tranh sơn-thủy

Nét bút khen ai khéo tạc hình,
Bức quan sơn-thủy thế mà xinh.
Non sầu cuốt vội hai hàng lệ,
Nước thảm bao la mấy đoạn tình.

Đêm buồn nhớ bạn

Lâu đác miền tây mấy hạt mưa,
Ghẹo nhau em tả cảnh thêm sơ.
Hồ xưa soi ở khêm tình cũ,
Rượu sớm đầy vơi nhớ bạn xưa.
Tùng sơn, Nguyễn-tố-Liên

Phong rao

Này ngày ra đứng cầu sâu,
Gặp cô yếm thắm trở đầu lại ào hàm.
Giáp nhau miệng nói tay cầm,
Bằng trăm năm để em cầm buộc ta

Chiều chiều ra tựa hiên mai,
Trông mây mây biết trông trời trông xa.
Kia ai lặng thặng đi ra,
Hay là cũng giống với ta một màu,

∴

Đố ai xui được bụt cười,
Thời tôi ngắm được mặt trời không [chăo.
Anh hùng gặp bước gian truân,
Dễ khuây dạ thái mà ngăn mạch sầu.

∴

Đương trưa trời nắng chang chang,
Gặp anh vợ vẫn giữa đàng em thương.
Thương anh quãng vắng đường [ruộng,
Đi em lưỡng nưỡng vấn vương mối sầu.

∴

Nhớ ai ở đất Nam-thành,
Tuy rằng xa cách nhưng tình không xa.
Bấy lâu cách trở sơn-hà,
Để em vẫn vít bao là nhớ mong.

∴

Mấy phen lưu-lạc giang-hồ,
Tấm son gột rửa bao giờ cho phai.
Lần lần khuya sớm hôm mai,
Mặc ai tỉ-tẻo, mặc người cười-chê.

∴

Bấm tay năm mấy tuổi rồi,
Phong trần đã trải mọi mùi đắng cay.
Nghĩ mình sinh nước non này,
Trông về đường trước một ngày một xa.

∴

Nỗi khí góc biển bên trời,
Nhớ khi tận nước qua đời cùng ai.
Trả bao những sự khóc cười,
Nghĩ càng thêm ngán cho đời người ta.

Hồi-xuân Ngọc-Luật

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Thưa ngài, tôi quán ở Hải-dương có cho một người ở Quảng-yên vay năm trăm đồng. Đến hạn người ấy không trả, tôi định đem kiện, nhưng tôi không muốn kiện tại tòa Nam-án mà kiện tại tòa Tây-án thì có được hay không, nhờ ngài làm ơn bảo giúp cho.

LỜI ĐÁP. — Lý ưng thì không được vì hai người đều là quốc-tịch Việt-Nam cả, nhưng ông tư kiện tại tòa Tây-án Haiphong xem sao. Nếu người mắc nợ chịu để tòa Tây-án ấy xử thì càng hay cho ông. Nhưng bằng người ấy không chịu mà đòi xử tại tòa Nam-án thì lúc bấy giờ quan thẩm-phán tây sẽ tuyên bố là việc ấy không thuộc quyền tòa Tây-án xử.

Nhưng từ rày ông có giao dịch với ai mà không muốn để tòa Nam-án xử thì trong văn-tự nhớ để rõ là « việc xin xử theo luật Tây ». Như vậy người ấy văn-tự cho ông, dù muốn hay chẳng muốn cũng phải thuộc quyền tòa Tây-án xử.

Ph.-h.-L.

Agents d'Annonces en Europe
POUR LE
« TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN »
Sté Mutuelle de Publicité
14, Rue Rougemont, PARIS (IXe)

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 26 độ
15 giờ 27 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.	15	53
— nhì, —	14	67
— ba, —	13	78
Thóc hạng nhất,	8	75
Bắp ngô	10	30

Giá bạc. — Kể từ ngày 28 Mai 1925, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 11 f. 18.

Thị giá quốc trái. — Ngày 27 Mai 1925 : 44,60. — 54,75 — 46,25. — 45,60. — 67,30.

Tin tàu. — Tàu *Meinam* mang thư sang Pháp sẽ ở Haiphong đi Sa-gon ngày thứ bảy 30 mai hồi 16 giờ. Thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe lửa thứ nhất, hồi 6 giờ 20 ngày thứ bảy 30 mai 1925.

Cuộc rước đèn. — Đáng lẽ thứ hai đầu tháng sau là ngày mồng một có cuộc đèn, nhưng hôm ấy nhằm vào ngày nghỉ lễ Pentecôte cho nên lại hoãn đến tối hôm sau là thứ ba 2 juin.

Đám rước sẽ họp tại trước cửa tòa Đốc-lý, và đúng 9 giờ 15 thì khởi hành, qua các đường sau này :

Đường Domine, Amiral Courbet, France, Général Galliéni, Laubarède, Bobillot, Paul Bert, Francis Garnier, bờ hồ, hàng Đào, hàng Bồ, hàng Bát đàn, hàng Điếu, đường Général Bichot, Maréchal Joffre (Cửa đông).

Nghỉ lễ Pentecôte. — Như lời báo-báo đã đăng trong một số trước các trường học sẽ được nghỉ ngày thứ hai 1er juin về dịp lễ Pentecôte. Các công sở ngày ấy cũng đóng cửa cả.

Thi bằng tiểu-học và bằng Cao-đẳng tiểu-học tây. — Về hai kỳ thi này chiều hôm nay đã biết danh-sách các nữ thí-sinh được vào kỳ vấn đáp, còn các nam thí-sinh thì chừng 11 giờ ngày mai mới biết.

Thi hành bộ Dân-luật Việt-Nam — Quyền hạn nhất bộ Dân-luật Việt-Nam mới nay tuyên-bố thi-hành tại huyện Cẩm-giàng, Gia-lộc, Tứ-kỳ và Vĩnh-bảo thuộc tỉnh Hải-dương.

Trong ngạch cai-trị. — Quan cai-trị About Công-sứ Phúc-yên sang tháng sau về nghỉ thì có tin quan cai-trị Romanetti Công-sứ Yên-bày sẽ đổi đến Phúc-yên và quan cai-trị Chapoulart hiện tòng sự tại phủ Toàn-quyền sẽ đổi đi công-sứ Yên-bày.

TẠI SAU NHÀ BÁO
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN
Phố hàng Bông Hanoi
CÓ BÁN
Củi thực khô !
Cân rõ đủ !
Xe đến tận nhà !
BÁN HẠ HƠN MỌI NƠI

Số gạo của Trung kỳ trong vụ gặt này. — Cứ như cái số thống kê của phủ Khâm sứ Trung-kỳ thì vụ gặt thứ nhất tại Trung-kỳ năm 1925 ước được 335.310 tấn.

Hội đồng quản trị trường Bảo-hộ. — Hội-đồng quản trị trường Bảo-hộ Hanoi có các viên chức sau này :

M. Wintrebert, công-sứ Bắc-ninh, chánh hội-đồng; quan đốc-học trường Bảo-hộ, ông tư-ngân trường ấy, và một ông giáo-sư chức cao nhất sẽ ngang chức thị lấy người tuổi nhiều nhất ở trường ấy; M. Ng-Thành tham tá kế toán công-ty hỏa-xa Vân nam làm hội viên.

AU CINÉMA TONKINOIS
13 rue des Eventails
DU VENDREDI 29 MAI AU LUNDI 1er JUIN
Présentation des 3 premiers épisodes du grand film d'aventures
L'INTRÉPIDE CANADIENNE
En 15 épisodes
Samedi 30 Mai, Dimanche 31, Mai, Lundi 1er Juin
Matinées à 17 h. 30 à prix réduits
0.60. — 0.40. — 0.15 — 0.05

Hội-đồng quản-trị trường kỹ-nghệ thực-hành Hanoi. — Hội-đồng quản-trị trường kỹ-nghệ thực-hành Hanoi có các viên chức sau này :

M. Graffeuil, đồng-lý phủ Thống-sứ, chanh hội-đồng, MM Lacollonge, Perrond, Aviat và quan đốc trường ấy cùng M. Chế-quang-Ân, tổng-đốc hưu-trí làm hội-viên.

Ngạch tư-pháp. — M. Proaff, chánh tòa Nam án đệ nhị cấp ở Thái-bình vừa có ngạch-định bổ thuộc quyền quan Tư-pháp viện tổng-trưởng thì nghe nói sẽ đổi làm thẩm-phán tại tòa án Tây ở Nam-định thay M. Littlée đổi đi Haiphong lĩnh chức thẩm-phán dự-khuyết.

Thi bằng Sơ-học Tây. — Đến ngày thứ ba 2 juin tại trường Sinh-từ sẽ bắt đầu thi bằng Sơ-học Tây (certificat d'études primaires françaises). Hội-đồng sát hạch có M. Bourgarit đốc-học các trường Hưng-yên làm chủ-tọa.

VÌ ĐÂU NÊN NỖI
Tiểu-thuyết mới
CỦA ÔNG CHÚC-NHÂN SOẠN
Giá : 0$12
Bán buôn tại :
HƯNG-PHÚ-ĐƯỜNG
221, Hàng Bông, Hanoi
Ở xa xin gửi 0$18

HIỆU BÀO-CHẾ :
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở HIỆU

Tòa án Đại-hình. — Hôm nay tòa án Đại-hình xử việc sau này :

Ngày 24 tháng tư năm 1924 sở Mật-thám Haiphong được tin báo rằng ở Bắc-kỳ có nhiều giấy bạc giả 5 đồng lưu thông, mà giấy ấy là của những người Khách ở Hong-kong hay ở Sáu-đầu đem đến. Lại cũng ngày hôm ấy sở Thương-chính có đưa đến 2 cái giấy bạc 5 đồng giả nói là của người Khách tên là Vai-hong-Yu đem đến nộp thuế. Sau xét thì 2 cái giấy bạc giả ấy là của tên Khách Hồ-yu-Tsing ở Hồng-kong mới đến Haiphong mà trọ ở hiệu co-lâu, rủa cho Vouihong-Yu đem nộp thuế hộ. Khi tên Hồ yu-Tsing bị bắt đem hỏi thì nhận ngay 2 cái giấy bạc giả là của tên ấy. Và lúc bắt khám trong mình thấy có 609 đồng bạc giấy mà toàn là bạc giấy thật cả.

Tên ấy là khách buôn bán mới đến ở Haiphong được ba hôm mà khi đến thì trọ ở cao-lâu. Tiếng rằng trọ ở cao lâu, nhưng không mấy khi ở đấy, đi suốt ngày suốt đêm. Như thế cho nên có thể ngờ cho bắn là lưu-thông giấy bạc giả ở xứ này.

CINÉMA PATHÉ
HANOI
Bắt đầu từ tối thứ sáu 29 Mai 1925, tại rạp chớp bóng Cinéma Pathé Hanoi sẽ chiếu phim ảnh tiểu thuyết 8 hồi
« TRIBOULET »
TRIBOULET! đứng đầu tích chuyện này là một vị chung thần hết lòng với nước, ngăn cấm vua (chu) được nhiều phen khốn đốn, dốt tron được trinh-tiết của con gái nuôi mình khỏi phải ô-danh.
Tích chuyện đã hay, cách dóng trò lại khéo !!!
Phim ảnh này có một không hai !!!
Mời quý khách đến xem cho đông.
Kẻo hoài !!!

Ngạch học-chính. M. Trần-văn-Tam giáo-học phụ bổn lương mỗi tháng 35 đồng, được thăng giáo-học tập-sự kể từ ngày 1er juin 1925.

MM Ng-đức-Chính, Phạm-văn-Thuyết, Lê-v-Phúc, Ng-v-Ngọc, Ngô-thế-Kiệt có bằng Sơ-học Pháp-Việt, giáo-tập phụ tá, lương mỗi tháng 15 đồng, thì từ ngày 1er juin 1925 trở đi, được thăng giáo-tập tập-sự.

MM. Nguyễn Quản, Ng-khắc-Chức Dương đình-Hóe, Trần-đức-Thinh, Ng-v-Phúc, Võ ngọc-Toản, giáo-tập tập-sự, đều được thăng giáo-tập bang tâm, kể từ ngày 1er juin 1925 trở đi.

Mme Ng-thị-Qui, giáo-tập bang tâm tại trường Brieux Hanoi, được nghỉ hộ-sản hai tháng, lĩnh cả lương, kể từ ngày 2 mai 1925 trở đi.

Melle Vũ-thị-Do, có bằng Sơ-học Pháp-Việt, quyền dạy tại trường Brieux thay Mme Qui, từ ngày 20 mai đến ngày 14 juin 1925, phụ cấp mỗi ngày 5 hào.

M. Ng-thế Toàn, giáo tập tập-sự được từ chức, kể từ ngày 15 mai 1925 là ngày hết hạn nghỉ phép.

Tại trường kỹ-nghệ. — M. Đào-Tuân có bằng cấp về kỹ-nghệ, trợ-giáo phụ biện tại trường kỹ-nghệ thực hành Haiphong và M. Trịnh-đức-Xương có bằng cấp về kỹ-nghệ, trợ giáo phụ bổn tại trường kỹ-nghệ Hanoi, đều được tăng trợ giáo tập sự tại trường kỹ-nghệ.

Ngạch tòa Sứ. M. Nyô-bi-ng-Giực, thư-ký thượng hạng hàng tư ngạch tòa Sứ, tòng sự tại tòa Đốc-lý Hanoi, nay được nghỉ phép 30 ngày.

M. Đào đình-Tố, thư-ký thượng hạng hạng ba, tại tòa ba phủ Thống-sứ, được phép nghỉ 5 tháng lĩnh nửa lương.

M. Đặng-đình-Duyệt, thư ký tập sự bị bãi chức, kể từ ngày 14 Mai 1925 vì không chịu nhận đi nơi đã bổ.

M. Nguyễn-v-Duật, thư-ký thượng hạng hạng tư tại tòa ba phủ Thống-sứ, nay đổi đi Cao-bằng thay M. Bế-xuân-Tiết bổ đi tri-châu.

M. Phạm-huy-Lương, tham-biện ở Bắc ninh, nay đổi về tòa ba phủ Thống-sứ, thay M Nguyễn-văn-Duật.

Mang khí giới cấm. — Theo giấy ấy quyền của quan Dự-thẩm Hanoi sở Mật thám đã cho xét hỏi về việc Nguyễn văn-Chi phạm tội đem khí-giới cấm.

Cai chết khả nghi. — Theo lệnh quan Biện-lý Hanoi, sở Mật-thám đã cho xét về vụ tên Ng-v Tích 13 tuổi chết một cách rất khả nghi. Tên Tích ở với một người dân bà là N.-thị-Nam tại làng Vọng-thi (Hà-đông).

Ai tin. — Bản-báo được tin buồn rằng: M. Nguyễn-đăng-Chung, buôn bán ở phố Bảo-ninh, số 57, vừa mới tạ thế tại quê nhà, năm nay ông hưởng thọ 57 tuổi.

Đến sáng ngày mồng tám tháng tư nhuận ta (29 Mai 1925), hồi 7 giờ sáng sẽ làm lễ an táng tại làng Phương-liệt, Hà-đông.

Vậy có mấy lời viếng ông và chia buồn cùng quí-quyến.

Ân thưởng kim tiền. — M. Đỗ-văn-Hanh, thư-ký hạng nhất ngạch Hỏa-xa nay mới được ân-thưởng đệ tam hạng kim-tiền. Ông làm việc hơn 20 năm, vẫn tỏ ra là người rất mẫn cán, nay được ân thưởng như thế thật là đích đáng.

Lạc con. — Tên tôi là Phạm-công-Thụ, 61, phố hàng bông Thợ nhuộm, có đứa con gái tên là Phạm-thị-Ninh, 13 tuổi, da ngăm ngăm, người xương xương, mặc quần lĩnh, thắt lưng chiều, yếm vải rằng, hôi trưa hôm 27 Mai 1925, lạc mất, vậy ông bà nào biết chăng hay thấy cháu ở đâu, xin cho tôi hỏi, thì thực cảm ơn vạn hội.

Phạm-công-Thụ

TIN CHÈ TÀU

Chè đầu xuân hạng cực tốt, của SINH-THÁI và NINH-THÁI đã về tới Hanoi.

Xin quí-khách chiếu cố.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE
Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)
Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi lọ 0$90

Ngạch Hỏa xa. — M. Nguyễn-văn-Lan thư-ký hạng sáu, sếp ga Cầu-giẽ, được nghỉ dưỡng bệnh nửa tháng tại nhà thương, lĩnh cả lương. M. Ng-văn Lạc thư-ký hạng sáu ở Phú-lạng-thương lên tạm thay trong khi M Lan nghỉ.

M. Phạm-đình-Bảng, thư-ký hạng sáu sếp ga Nghĩ-thiết được nghỉ phép 15 ngày lĩnh cả lương. M Ng-văn-Chẩn, thư-ký hạng sáu ở Á-mộ lên tạm thay M. Bảng.

M. Ng-v-Bình, thư ký hạng tư, sếp ga Phố-vị được nghỉ 45 ngày lĩnh cả lương. M. Ng-trọng-Khiêm, thư-ký tập sự ở ga Lạng-sơn về tạm thay trong khi M. Bình nghỉ phép.

Mất phiếu quốc trái. — Hội Liên-Hữu Thương-chánh Hanoi có thất-lạc phiếu Quốc-trái Đông-pháp là những số này : 120.674, 12 .675, 120.676, 120.677, 120.678, 120.679. Sáu phiếu ấy là của riêng của hội khi mua có biên tên hội ông Ty-ngân coi việc hội năm 1924 để thất lạc mất, ông bà nào có mua nhầm phải xin đem lại ông Hội-trưởng bản hội là M. Ng-Tảo, tham-tá Thương-chính Hanoi để chuộc lại.

Hội Liên-hữu Thương-chính kính cáo

Mất ví da. — Một viên quan tư ở trọ tại khách sạn Commerce trình rằng khi đi xe tay phố Tràng tiền đến phố hàng Trống, đánh rơi mất cái ví da đen có trong có 100 bạc, và các giấy vật.

Việc làm phước bố mộ âm hồn ở chùa Châu-long. — Thưa các ông, các bà.

Nguyên khu bãi giáp hồ Trúc-bạch, cách chùa Châu-long độ 300 thước tây, hiện nay nước mở đường đến mà khu bãi ấy có nhiều phần mộ lắm. Độ mấy tháng trước, nhà nước đã sức và đăng báo, ai có phần-mộ ở cấy thì phải đem đi; bây giờ còn non một nghìn phong, không có ai nhận cả. Nay bản-tăng tuân lệnh quan Đốc-lý truyền, bốc hốt ủng phần mộ và thừa nhận lấy, đem táng nơi khác, hiện đương khởi làm.

Bản-tăng thiết nghĩ : việc cũng là việc phúc, vậy xin các ông, các bà nghĩ tình nhân-loại, hãng tâm hãng-sản, ít nhiều đề cùng với bản-tăng làm cho được tròn quả phúc, thì bản-tăng lấy làm hân-hạnh lắm. Sau này bản-tăng có lời xin trình-báo để các ông, các bà biết cho rằng : nếu các ông, các bà có lòng từ-thiện, xin cứ đưa đến tại chùa Châu-long, bản-tăng xin nhận, lập tức xin đăng phương-danh lên báo chương để cảm tạ tấm lòng từ-thiện của các ông, các bà.

Châu-long tự bản-tăng
Kính-bạch

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

ĐÃ CÓ CHUYỆN GIẢI TRÍ

THỨ SÁU

Bán ở khắp các hàng sách

Giá 0$15

Số 201

THUỶ-HỬ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Tống-giang nói :

— Chúng ta chỉ cần tức một thằng *Hoàng-văn-bính* mà thôi, chứ nhân-dân ở *Võ-vi-quán* không tội-lỗi gì. Anh cướt bắn là người từ-thiện, ta cũng chớ gia hại, kẻo khiến cho thiên-hạ chê được ta là phường bất nhân. Các ngài tới đây, phàm tài-sản của nhân-dân trong thành không nên cướp phá. Tôi nghĩ được một kế, xin các ngài hết sức giúp cho.

Các vị đều lĩnh đều nói :

— Chúng tôi xin vâng lời đại-huynh chỉ bảo.

Tống-giang nói :

— Dám phiền *Mục* thái công sửa-soạn cho độ tám chín mươi cái thái vải và hơn một trăm bộ cỏ khô. Phải dặng năm chiếc thuyền lớn cùng hai chiếc thuyền nhỏ. Hai chiếc thuyền nhỏ thì giao cho *Trương-thuận* và *Lý-tuấn*; năm chiếc thuyền lớn thì giao cho *Trương-hoành*, ba anh em họ *Nguyễn Bổng-ưu* và mọi người có tài về nghề lội nước. Có như thế mới thi-hành được kế này.

Mục-hoằng nói :

Cỏ khô, cỏ tải dăm càng tối vải, ở đây đều có sẵn. Và người trong trang-viện tôi đây, ai nấy đều tài nghề lội nước chèo thuyền, xin đại-huynh cứ dùng mà khỏi sợ.

Tống-giang nói :

— Đêm nay *Hầu đại-huynh* cứ đưa *Tiết-vinh* và *Bạch thăng* vào trong thành *Võ-vi quán* trước, rồi đúng đợi vào hồi canh ba hai khắc ngày mai, hễ nghe tiếng ngoài của ải đàn chim câu đeo chuông thì *Bạch thăng* lên mặt thành, cầm một tấm lụa trắng tại gần nhà *Hoàng-văn-bính* làm hiệu, khiến bọn ta ở ngoài cứ chỗ ấy mà trèo vào. Lại nhờ *Đỗ-thiên* và *Thạch-đăng* giả hình làm kẻ hành-khất đến mai phục ở bên cạnh cửa thành, hễ thấy đốt lửa làm hiệu tới hạ-thủ giết những quân canh cửa. Còn *Lý-tuấn* và *Trương-thuận* thì chỉ chờ thuyền đi lại ở trên mặt sông để tiếp ứng.

Tống giang sắt đặt dặn dò rồi, *Tiết-vinh*, *Bạch-thăng* và *Hầu-kiện* đi trước, kế đến *Thạch-đăng* và *Đỗ-thi* giả hình làm kẻ hành-khất, mỗi người giắt một con dao nhọn trong mình, cùng nhau ra đi.

Nhà *Mục* thái-công đã sai người xếp sẵn các thứ tải vải chứa đất cùng cỏ khô chỉ đầu xuống thuyền. Các vị hảo-hán đúng cái hẹn ấy, ai nấy đều sửa soạn khí-giới, xuống năm đưới thuyền :

Trần-cái, *Tống-giang* và *Hoa-vinh* ở trong thuyền *Bổng-ưu*;

Yên thuận, *Vương-ngạn-hổ* và *Trịnh-thiên thọ* ở trong thuyền *Trương thuận*;

Đái tôn, *Lưu đường* và *Hoàng-tín* ở trong thuyền *Nguyễn-tiểu-nhị*;

Lã-phương, *Quách-thịnh* và *Lý-lập* ở trong thuyền *Nguyễn-tiểu-ngũ*;

Mục-hoằng, *Mục-xuân* và *Lý-quí* ở trong thuyền *Nguyễn tiểu thất*.

Còn *Chu quí* và *Tống-vạn* thì lưu ở trong nhà *Mục* thái-công để nghe-ngóng tin-tức thành *Giang-châu*.

Đồng-mãnh vâng lệnh chèo một chiếc thuyền đánh cá nhỏ đi trước để dò thám đường-sá. Quân lâu-la đầu phục cả ở trong khoang thuyền, đêm hôm ấy cứ thẳng dông sông tiến đến thành *Võ-vi-quán*.

Bạch-thăng trỏ tay mà bảo quân lâu-la rằng :

— Chỗ này tức là nhà *Hoàng-văn-bính*.

Tống giang hỏi *Bạch-thăng* rằng :

— *Tiết-vinh* và *Hầu-kiện* ở đâu ?

Bạch-thăng nói :

— Hai ông ấy đã lẻn vào trong nhà *Hoàng-văn-bính*, chỉ đợi đại-huynh đến.

Tống-giang lại hỏi rằng :

— Ngươi có trông thấy *Thạch-đăng* và *Đỗ-thiên* không ?

Bạch-thăng nói :

— Hai ông ấy đã phục sẵn ở bên cửa thành.

Tống-giang nghe nói, liền chỉ-giáo các vị hảo-hán đi thẳng đến nhà *Hoàng-văn-bính*, đã thấy *Hầu-kiện* đứng nấp ở dưới thềm. *Tống-giang* sẽ rỉ tai mà bảo rằng :

— Ngươi ra mở cửa vườn rau, để cho quân lâu-la khuân cỏ khô và cái dầu vào, bảo *Tiết-vinh* châm lên đốt lên, rồi chạy sang vỗ cửa *Hoàng văn-bính* gọi mà bảo rằng : « Nhà đại quan nhân ở bên cạnh này bị cháy, có các thứ hòm rương khuân sang để gởi ». Khi lửa gọi được cửa, bấy giờ ta sẽ tiến vào.

Tống-giang bảo các vị hảo-hán đứng trần mấy mặt. *Hầu-kiện* lẻn vào mở cửa vườn rau cho quân lâu-la khuân cỏ khô cùng cái dầu vào trong thành. Mặt trong đã có *Bạch-thăng* đứng đấy để tiếp-ứng.

Bạch-thăng trỏ tay mà bảo quân lâu-la rằng :

— Chỗ này tức là nhà *Hoàng-văn-bính*.

Tống giang hỏi *Bạch-thăng* rằng :

— *Tiết-vinh* và *Hầu-kiện* ở đâu ?

Bạch-thăng nói :

— Hai ông ấy đã lẻn vào trong nhà *Hoàng-văn-bính*, chỉ đợi đại-huynh đến.

Tống-giang lại hỏi rằng :

— Ngươi có trông thấy *Thạch-đăng* và *Đỗ-thiên* không ?

Bạch-thăng nói :

— Hai ông ấy đã phục sẵn ở bên cửa thành.

Tống-giang nghe nói, liền chỉ-giáo các vị hảo-hán đi thẳng đến nhà *Hoàng-văn-bính*, đã thấy *Hầu-kiện* đứng nấp ở dưới thềm. *Tống-giang* sẽ rỉ tai mà bảo rằng :

— Ngươi ra mở cửa vườn rau, để cho quân lâu-la khuân cỏ khô và cái dầu vào, bảo *Tiết-vinh* châm lên đốt lên, rồi chạy sang vỗ cửa *Hoàng văn-bính* gọi mà bảo rằng : « Nhà đại quan nhân ở bên cạnh này bị cháy, có các thứ hòm rương khuân sang để gởi ». Khi lửa gọi được cửa, bấy giờ ta sẽ tiến vào.

Tống-giang bảo các vị hảo-hán đứng trần mấy mặt. *Hầu-kiện* lẻn vào mở cửa vườn rau cho quân lâu-la khuân cỏ khô cùng cái dầu vào, *Hầu-kiện* đưa mồi lửa cho *Tiết-vinh* đốt lên rồi chạy sang vỗ cửa *Hoàng-văn-bính* mà gọi rằng :

— Nhà đại-quan-nhân ở bên cạnh đây bị cháy, có các thứ hòm rương khuân sang để gởi, vậy xin mở cửa mau mau.

Trong nhà nghe tiếng gọi, lại thấy ngọn lửa ở nhà bên sanh bốc lên ngùn-ngụt, vội-vàng mở cửa. Bọn *Triều-cái* và *Tống-giang* reo hò mà tiến vào.

Các vị hảo-hán cùng nhau hạ-thủ, cứ gặp người nào thì giết người ấy, thành ra cả nhà *Hoàng-văn-bính* già trẻ lớn bé cộng hết năm mươi người đều bị giết hết, không còn một miệng nào, chỉ sót lại có một mình *Hoàng-văn-bính* mà thôi.

Các vị hảo-hán thu nhặt hết bạc nhiều tư-trang vàng bạc nhà *Hoàng-văn-bính* là những của phi-nghĩa lại người xưa nay, đóng làm mấy gánh, rồi nổi hiệu ra đi.

Lại nói chuyện *Thạch-đăng* và *Đỗ-thiên* trông thấy ngọn lửa bốc lên, cùng rút dao lang, xông vào đám quân lâu-la giết sạch. Bằng có một bọn các nhà làng ở bàng hàng xóm, ai nấy đều vác thang xách thùng kéo đến để cứu hỏa.

Thạch-đăng và *Đỗ-thiên* quát to lên mà bảo rằng :

— Các ngươi chớ kéo đến làm gì! Chúng ta là bọn hảo-hán ở *Lương-sơn-bạc* đem mấy nghìn quân tới đây, chỉ giết một nhà *Hoàng-văn-bính*, để báo thù cho *Tống-giang* và *Bát-tiên*, chứ không can-dự chi đến trăm họ các người. Các ngươi nên mau mau trở về mà trốn-tránh đi, chớ ra làm gì cho thêm mang việc.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
MẠ VÀNG
Máy mới sáu
16 chân kính
Mặt pờ-lăng
có chất độ quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
30, Phố Paul Bert. — HANOI

金泰正號獅子
茶名

TRẺ ĐẦU XUÂN CHÍNH HIỆU
KIM-THÁI ĐÃ TỚI

Bản-hiệu mới nhận được các thứ trà chính ở Vũ-di-sơn mới sang, nào được nước được hương, các ngài đã dùng qua chè của bản-hiệu, xảy xin quá bộ chiếu-cố cho lấy làm hân-hạnh lắm. Xin tạm kể ra vài thứ để các ngài rõ.

Kim-thái,	Lâm-mận,	Thiên-thái
Công-thái,	Tam-hỷ,	Tam-nguyên
Như-ý,	Ngũ-phúc,	Minh-thái,
	Kim-mận.	

KIM-THÁI
HANOI : Số nhà 3, Phố hàng Ngang,
Téléphone 480
HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách,
Téléphone 272.
2101

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi, nói tóm lại là tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn-thận lắm mới được. Thực thế, bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người, bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống

Cachets du Docteur Nofal
0$95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quá kỳ sở vọng.

Nếu phổi yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhẩm, và giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.

Giá tiền là 0$90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE, Phố Paul Bert có bán.

● *Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.*

NHÀ BÀO-CHUỐNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiêu-tiện thì nên dùng thuốc :

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất Santalol chất Salol và chất Uroformine

giá 1$80 một hộp

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài quý-báo biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy nếu ngài quý báo nào mua thì gửi tiền cho : bổ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. ● Mua báo thì tính từ tiền hoặc nửa năm hoặc một tháng tây trở đi cho xem.

VIỆC KINH-ĐÔ

Kỳ thi bằng cấp Sơ-học yếu-lược. Bắt đầu từ ngày 18 mai các trường Sơ-đẳng ở Hoè và các trường ở các phủ huyện đã mở kỳ thi bằng cấp Sơ học yếu lược (Certificat d'Etudes primaires élementaires).

Bệnh ghẹp càng ngày càng nhiều. — Trong khoảng ba tuần tháng tư này, trời nóng nực quá, nóng nực thì năm nào và khoảng nầy cũng có, nhưng không có xảy ra bệnh thời ôn ; năm nay đã nóng nực lại thêm bệnh tật liên miên, nam phụ lão ấu phần nhiều bị bệnh ghẹp cả, bệnh ghẹp nầy nó bắt người mỗi mề đau đớn và bọ mười ngày mới lành, nếu nóng hãy phạm thuốc thì nguy để tự nhiên đủ cử 10 ngày cũng hết.

Đồ ăn bán dạo. — Ở Kinh-đô suốt năm khi nào cũng có đồ ăn bán dạo, dưới nước trên bờ, lúc nào cũng có, nhưng đến mùa hè thì lại nhiều hơn hết, vì mùa ấy đã tanh rào lại có lắm vật ăn như là các loài bắp đậu càng các thứ quả phẩm khác.

Ban đêm từ 7 giờ tối cho đến ba bốn giờ sáng vẫn có kẻ đi bán dạo đồ ăn, nào là chè cháo bánh mứt quả phẩm vật gì thiếu vật gì, nhưng xem cách bán chác cùng các đồ dùng thật là dơ bẩn hết sức, chẳng có kẻ ăn đẹp, chẳng có kiến che, một đôi khi có cơn gió, hoặc có cái xe ô tô đi ngang, đường đi rười rượt, nhưng bụi đất cũng cuốn lên bay ngàn ngụt.

Các hàng đồ ăn bán dạo dơ bẩn đã đành, tự mình chỉ các tiệm cao lâu cũng chẳng giữ được cách vệ sanh cho cẩn thận; những đồ ăn thường đem treo lồng đồng mặc sức cho bụi bặm tô trẻ rồi lại cứ đem dùng cho người ta ăn, còn như cái bát cái đĩa đổi đũa cùng cái khăn lau khi nào cũng dơ bẩn.

Kinh đô Huế phiền ba cư tụ kể đã lâu rồi, chẳng phải là một nơi mới tụ họp, thì tưởng rằng sự ăn uống cơm hàng cháo chợ cũng các thức đồ ăn đi bán dạo mỗi ngày mỗi phải in chỉnh cho hiệp lẽ vệ sanh mới phải. Kẻo mà mỗi ngày người cư tụ mỗi nhiều mà cư tụ đông thì phải cần sự sanh hoạt cho hoàn toàn, mà sự sanh hoạt lại cần đến đồ ăn cho sạch sẽ.

Mong rằng hội vệ sanh trong thành phố cần phải chú ý điều ấy, thì hạnh phúc cho nhơn dân ở thành phố biết bao.

VIỆC TRUNG-KỲ

THỪA-THIÊN

Hỏa tai. — Cách vài hôm nay tại chợ Kim-hai thuộc huyện Hương-trà bị nạn hỏa tai lớn cháy mất một cái chợ lá, ba mươi nóc nhà lá, ba cái nhà gạch, chết mất một mạng người và chừng 6,7 con lợn tổn hại chừng ba vạn đồng.

Nơi chợ Kim-hai là một nơi ở giữa đồng bằng, khít chợ có sông lớn thông với sông Hương-giang, cách Kinh-thành chừng 15 kilomètres. Trên chợ dưới sông, gần chợ có hai dãy phố ngói, tiếp phố ngói lại có hai dãy nhà tranh, thường mãi phồn thịnh, cư tụ đắc địa, nên mỗi ngày mỗi thấy đông, đến nay bỗng nhiên mà phát hỏa, ngọn lửa trước hết cháy vì một người ăn xin nhen nhám nấu ăn ở trong cái lều vỏ ý để lửa cháy, lửa cháy lều, tiếp cháy chợ, nhơn khi gió lớn ngọn lửa lại vọt qua mấy cái nhà tranh đầu nầy, người đang xám chữa, bỗng cháy dãy nhà tranh đầu kia, bởi ngọn gió bốc tàn bay xa, nên cháy từ tung, rồi tiếp cháy mấy cái nhà ngói, một người ở và nhà chú Khách kia, nhà thấy nhà chả mắc nạn chạy đi chỗn đỗ, nghe đâu khi vào buồng vác cái rương chạy ra thì bị mái nhà sập xuống, bị cháy nửa mình thành than, nửa mình thành tro, thảm thương thay!

Nơi ấy tuy gần sông mà chẳng có đồ cứu hỏa, có nhà phải lấy mâm nước mà thế nước để cứu hỏa.

Ấy vì ngày thường không nghĩ cách phòng bị sẵn nên mới bị tổn thiệt như thế. Nếu có phòng bị thì làm gì mà chẳng cứu chữa được.

TAM-QUAN

Thi bằng sơ-học yếu-lược. — Ngày 18 mai hồi 6 giờ sáng tại trường Bồng-sơn (cách Tam-quan 16 cây số) đã mở kỳ « Sơ-học yếu lược ». Học-trò các trường công và các trường tư đến thi cả thảy được 460 người. Trong số ấy thì có 3 người con gái. Học trò thi đông mà trường thì nhỏ, nên phải chia làm bốn kỳ ; các đầu bài đều khác hẳn cả.

Cách sắp đặt kỳ thi lần đầu nay thật là nghiêm-trang, khi gọi tên, khi vào trường và làm bài nhứt nhứt đều kiểm soát kỹ lưỡng minh bạch, chớ không phải như kỳ thi tuyển-sinh mấy năm xưa.

Bữa nay chấm bài thảo xong đến 5 giờ chiều về bằng thì cả phủ Hoài-nhơn và huyện Hoài-ân cả thảy được 92 người mà trong số ấy 3 người học trò con gái đều đỗ cả. Sáng mai 22 mai sẽ thi vấn đáp, khi nào biết rõ số học trò trúng tuyển sẽ nói sau.

Đối với sự thi cử Sơ học yếu lược nầy, ai là người trước gặp cũng có cái cảm tưởng vui mừng.

Minh-chương

TOURANE

Thi bằng Sơ-đẳng yếu-lược đã xong. — Kỳ thi hãng Sơ-đẳng yếu-lược bắt đầu từ hôm 18 mai đến hôm 22 đã xong cả hai lượt thi viết và vấn đáp.

Số học-sinh nam nữ các trường ứng thi cả thảy 210 người, xong kỳ thi viết đậu được 165, vào vấn đáp lòng mất 12 còn 153 vừa nam nữ trúng tuyển.

Trong số các người trúng tuyển phần nhiều là học sinh hai trường nam nữ bản hạt; mỗi trường chỉ hỏng có một hai người, còn bao nhiêu đậu cả.

Kỳ thi nầy là lần thứ nhất, học sinh trúng tuyển được nhiều như vậy cũng khá mừng thay.

Cáo đại. — Hôm nọ có đứa trẻ con độ mười tuổi bị chó dại cắn phải thương tích khá nặng, hiện đã đem ra sở thú-y Huế chữa trước. Nghe nói con chó ấy trước kia cũng đã cắn phải mấy người, nay họ đã giết chết được nó rồi, nhưng chẳn nó cũng đã truyền độc ra các con chó khác chớ chẳng không, vậy bà con ta nên phải lưu ý đề phòng lắm mới được.

Nhất là từ độ nay sắp lại đã đến mùa nam nắng, chính là mùa chó hay hóa dại, thì lại càng phải nên cẩn-thận.

T. L.

Thứ sữa tốt thượng hạng

Thứ sữa đặc hiệu Confé của nhà lấy sữa có tiếng thứ nhất ở Hóa-Lan, là một thứ sữa nhường người yếu, trẻ con cũng tốt cả mọi người ưa thứ sữa đặc có chất nguyên, dùng rất tốt.

Ai có tính khó đến đâu, dùng thứ sữa nay cũng phải vừa lòng.

Bán buôn tại :
COMPTOIRS COLONIAUX CHINIS
Haiphong. 2220

CAO-BẠCH

Hiệu TU-ĐƯỜNG, ở đường Bờ-sông, gần Cầu-sắt, số nhà 28 (Quai Clémenceau) Hanoi.

Cho thuê xe ô-tô, chữa và làm bộ ngồi càng sơn lại, giá tính phải chăng.

Lại có xe-lớn chở hành-khách đi Sơn-tây, Trung-hà.

Những giờ xe chạy như sau này :

Hà-nội đi Sơn-tây :	buổi sáng	6 giờ rưỡi,	đến Sơn-tây	8 giờ rưỡi
»	»	chưa 12 »	»	2 »
»	»	chiều 3 »	»	5 »
Sơn-tây về Hà-nội :	buổi sáng	6 giờ 30,	đến Hà-nội	8 giờ 15
»	»	10 »	»	12 »
»	»	chiều 2 »	»	4 »
Sơn-tây đi Trung-hà :	buổi sáng	7 giờ,	đến Trung-hà	8 giờ
»	»	10 »	»	11 » rưỡi
Trung-hà về Sơn-tây :	buổi sáng	8 giờ,	đến Sơn-tây	12 giờ
»	»	chưa 12 »	»	1 »

Xe đi rất chắc-chắn, không có điều gì trở-ngại, chỗ ngồi rộng-rãi.

Chủ-nhân : VŨ-TU-ĐƯỜNG cẩn-bạch.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS
PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

NƯỚC-HOA XÀ-PHÒNG
Mấy thứ giá hàng

Eau de mélisse des Bénédictins.	Một lọ :	2$ fr. 50
Eau de Cologne Giraud 70°.	Một lít :	25 fr. 00
	Nửa lít :	14 fr. 00
Phấn Eunege hộp tròn.	Một hộp :	5 fr. 00
Xà-phòng Cadum	Một hộp ba miếng :	6 fr. 00
Xà-phòng hoa gội	Một hộp sáu miếng :	14 fr. 00
Bàn trải móng tay, gỗ thường.	Một cái :	0 fr. 85
Eponge caoutchouc Gloria, Đầu tròn.		9 fr. 00
Mặt kính có cạnh, khung mạ kền 14 × 11 c/m.		15 fr. 00

Cuộc thi thơ

Của Nào-rui-Quyên cổ-vũ

MMMCCXCI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cổ quốc tôn sùng vốn thủy chung,
Muôn thuở xuân thu nền nước tế,
Trải đời ba cõn dấu vua phong,
Tuyết sương lắm độ sơn không lở,
Mưa gió nhiều phen mực chẳng lòng,
Nam bắc tây đông đâu cũng nghĩ,
Nghĩ sùng thành đạo chẳng đâu không.

MMMCCXCII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Kim cổ cùng nhau một chữ đồng,
Giang Hán muốn đem so sánh đức,
Lạc Hà như thấy nhớ ghi công,
Lửa bình trải mấy phen Tản Hán,
Hương khói còn thơm chốn Nhị-Nùng,
Trước miếu nào ai không kính vái,
Xin thiêng tiên-thánh mở quần mông.

MMMCCXCIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Giữ lấy cương-thường đạo thống chung,
Dân mạch giang-hà trong đất chảy,
Treo gương nhật nguyệt dưới trời trông,
Non Nùng xây đối non Đồng đứng,
Nước Nhĩ khơi cùng nước Tử thông,
Sang sửa nền văn thêm vững mãi,
Chiếu dòng hồ nguyệt bóng lành long.

MMMCCXCIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thầy Thánh-hiền như phăng phất trong
Tưởng chốn hanh-đàn khi hóa vũ,
Ngỡ nơi cối thất thuở xuân phong,
Phất phơ hoa ngát sau sườn miếu,
Thoảng thoảng hương lồng trước cửa song
Không-bích di thư nên nếp cũ,
Lai càng bát ngát với thơm nồng.

MMMCCXCV

Cao đại. — Hôm nọ có đứa trẻ con độ mười tuổi bị chó dại cắn phải thương tích khá nặng, hiện đã đem ra sở thú-y Huế chữa trước. Nghe nói con chó ấy trước kia cũng đã cắn phải mấy người, nay họ đã giết chết được nó rồi, nhưng chẳn nó cũng đã truyền độc ra các con chó khác chớ chẳng không, vậy bà con ta nên phải lưu ý đề phòng lắm mới được.

Nhất là từ độ nay sắp lại đã đến mùa nam nắng, chính là mùa chó hay hóa dại, thì lại càng phải nên cẩn-thận.

T. L.

MMMCCXCVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Danh-giáo tôn làm kỷ-niệm chung,
Đông Á cùng chi nên học tổ,
Tây Âu cũng mến đạo nho tông,
Điểm tô thêm vẻ hoa Lê Lý,
Vẫn đọc như vang tiếng bách tòng,
Ai ấy chớ than cùng ách đó,
Văn xây thợ tạo vẫn thung dung.

MMMCCXCVII

Nghìn nămvăn-vật đất Thăng-long,
Cung miếu còn in vẻ Hóa-công,
Há phải nhất thời ghi hữu hạn.
Thực là vạn-thế đủ vô cùng,
Việt Hoa trải biết bao linh miếu,
Dương Mặc dâu còn chốn cố cung,
Thánh-trạch thiêng thay truyền mãi mãi
Nữ-nhi cũng mến thói văn-phong,

MMMCCXCVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-vật xui ra cũng lạ lùng,
Chơi núi khuyên người lên đỉnh núi,
Uống sông dặn kẻ nhớ nguồn sông,
Trông còi bể học dương vang rộn,
Chuông khánh khoan rừng nho nỗi tiếng rung,
Còn nước còn non còn miếu thánh,
Đàn-bà còn nghĩ nữa đàn-ông,

MMMCCXCIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Có nhẽ mày đâu kém mà hồng,
Mấy chữ ba hoa đem lộng-nguyệt,
Cũng lòng tấc cỏ đề ngậm phong,
Say vì muôn thủa năm kinh thậy,
Tỉnh lại nghìn xưa một giấc mộng,
Trách nỗi nỗi những ai toan lấp tắc
Thử xem con gái cũng khơi thông,

MMMCCC

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn trận sinh ra chí khí hùng,
Tôn thánh gương treo cho bọn gái,
Sùng nho phấn sức với đàn ông,
Sánh vai hai lá nhà Ban-Tạ,
Mở mặt trăm trai nước Lạc-Hồng,
Vận hội có khi xui lại đó,
Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.

Nguyễn-thế-Vỹ
Làng Chi-nội, Bắc-ninh

MMMCCCI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Khai-hóa dây từ Lý Thánh-tông,
Thành quách Trần Lê theo biến đổi,
Khói hương Khổng Mạnh vẫn tôn sùng,
Tiếng chuông quỳnh-uyển khua tân-học,
Ngọn đuốc tao-đàn rạng phồ-thông,
Trải mấy non-sông nền kỷ-niệm,
Gió trào càng rộn vẻ huê-phong.

Nguyễn-thị-Nghi, Hà-nam

MMMCCCII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu-mạo tôn nghiêm nhất cõi Đông,
Muôn nhận cung-tường nơi chí-thánh,
Trăm quanh phù-mỹ chốn sư-tông,
Khoa danh tám mối bia còn vững,
Sỹ-thứ ba nghìn tiếng vẫn trong,
Học cũ ngày nay tuy biến-cải,
Thế mà gốc đạo vẫn không long.

Sơn-Phủ rue des Balances, Hanoi

MMMCCCIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Xây cột cương-thường vững núi sông,
Nền gấm mây lồng hoa Lý biếc,
Bia xanh tràng tỏ đóa Lê hồng,
Gương treo khoa-giáp in đòng Nhị,
Bút chép kinh-luân ngất núi Nùng,
Tới đó nhác trông trông lại nhớ,
Nhớ người thao-lược khách anh-hùng.

Đào-quang-Tự
Làng Bá-khê, Bắc-ninh

(Còn nữa).

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ năm 28 Mai 1925
GƯƠNG BẠC TÌNH
Làm gương để thế-gian cười,
Phụ người chẳng bỏ khi người phụ ta.

Tối thứ sáu 29 Mai 1925
SONG PHƯỢNG KỲ DUYÊN
Gian ngay đã tỏ một lòng,
Còn cam giận đứa gian hùng thoát thân.
Khôn tìm bực tượng Chiêu-quân.

Tối thứ bảy 30 Mai 1925
TRẬN CƯỜI THỨ HAI

Bản-hội tiếp được nhiều thư của các ngài gửi lại bảo rằng nhân các ngài được nghỉ lễ « Pentecote » thì nên diễn lại vở chèo cải-lương nầy. Vậy bản-hội xin lĩnh ý để được hài lòng các liệt-quý.

Vở chèo cải-lương nầy soạn thành được nhiều điệu hát mới, lần nào diễn cũng được các ngài hạ cố đến xem rất đông, nhiều khi không đủ chỗ để các quý-khách ngồi, vậy xin các ngài giữ chỗ ngồi trước cho kẻo hết.

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin nhắc ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn bản-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản-quán cả giấy quấn báo, chứa lại thế nào thì biên rõ ràng vào đấy, và gửi theo hai hào (0$ 20), bằng tem cũng được để chi tiền giấy quấn khác.

Để ai không gửi tiền theo thì cứ để nguyên như cũ hoặc phải trả nặng hơn.

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKIOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trẻ-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to!!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời chỉ-dụ rằng :

Chiếu nay đòi được phòng cần MONTÈS qui ông, có chỉ nên một thứ rượu bổ để từng ngụ dùng qua rất hay, đáng nên ưa thưởng trước lạ sau thì gửi cho qui-hoa phong cho ông để ở thành ra.

Khâm thử.

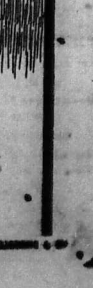

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

Rượu hiệu DUBONNET
Rượu bổ và dưỡng lập sức lực lại

Trong gia tộc
giờ uống rượu
DUBONNET
thì trước giờ ăn
cơm một Khắc đồng hồ

Entrepôt en Indochine : GARRIGUES, DUFOURG, GARABEDIAN & Cie
PARIS — BANYULS — MARSEILLE — CETTE

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh giúp.

Mắc bệnh giúp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh giúp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

Nhà Bán-đồ « TÂM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Nếu các ngài mệt nhọc, yếu đuối, thì nên uống thuốc Pilules Pink, kẻo sau lại hối rằng sao không uống sớm.

Thuốc Pilules Pink bổ huyết và bổ gân, làm cho ngon miệng, và dễ tiêu. Thuốc ấy chữa các bệnh gốc bởi huyết xấu, thần kịch mệt rất là thần-diệu.

Thuốc Pilules Pink bán tại tất cả các hàng bào-chế.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$80

RƯỢU này uống để mát mồ và mát khan tiếng.

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE
aux examens franco-annamites
của M. L. HOULLIER
Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bán-quán

Giá mỗi quyển . . . . 0$30
Tiền cước mỗi quyển . 0,12

Ai ở xa xin biết thư và cho
ông BUI-XUÂN-TRANH
61 — 63, Rue du Coton — Hanoi

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa xưng da dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai : 1$40

Có bán tại : Nhà Ba chuông, Hanoi

Thay huyết xấu.
Trị bệnh mẩn mao, khi huyết suy yếu thần thể mỏi mệt gầy còm, hay v kèm huyết sinh ra rao phồi làm cho hay ho vật

uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm khó g có lợm giọng bao giờ !

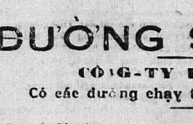
Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là:

Thuốc nước bổ huyết

MÁU BÒ 1$40

C. J. BONNET

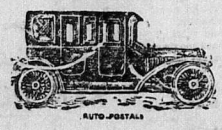
là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

ĐƯỜNG SANG LÀO

CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHÚ

Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

Chạy từ Đông-hà, ngày thứ tư buổi sáng, đến Lao-bao buổi trưa. Các thư từ và hành-khách đáp thuyền đến buổi trưa hôm thứ năm sẽ đến Tchépone, còi ở đấy lại đi thẳng Savannakhet, đến nơi vào buổi chiều.

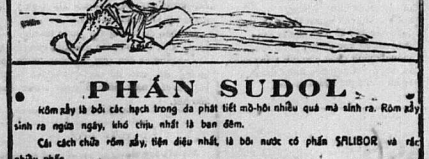

Từ Savannakhet sẽ chạy về Tchépone buổi sáng thứ hai, các thư từ và hành-khách sẽ đến Lao-bao rồi đáp thuyền hai ngày thì đến Đông-hà, đến nơi vào buổi chiều hôm thứ tư.

Mỗi chủ nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi thì xin đánh giây-thép cho biết trước 24 giờ để bản-lý liệu xếp xe cho đủ.

Hạng tây đi . . . . . 28$00 một chỗ ngồi.
Hạng ta đi. . . . . 14.00 —

Đường đi Huế và Yên lộ đi Nghệ-tĩnh ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy vé trước một ngày.

Lời đánh giây thép : PHAMVANPHI.
Vinh Đông hà, Yên lý. Thakhek hay là Nape

PHÁN SUDOL

Hôm nẩy là bổ các hạch trong da phát tiết mồ-hôi nhiều quá mà sinh ra. Rôm nẩy sinh ra ngứa ngáy, khó chịu nhất là ban đêm.

Các cách chữa rôm nẩy, tiện điều nhất, là bôi nước có phấn SALIBOR và rắc nhiều phấn

SUDOL một gói giá **0$50**

Dùng hai thứ ấy để chữa ngay.

Hiệu bào-chế CHASSAGNE, *59, Phố Paul Bert, Hanoi*

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ
酷補

J. BLANC *(đệ nhất hạng bào-chế)*
Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
每晚午吉啦每吉啦王嘛囉欺喫補

Bán tại: Hiệu Bào-chế **J. BLANC**
31 phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) Hanoi

2009

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai)

Thuốc này thực đáng làm nổi danh tiếng cho người bào-chế ra, vì hiện đã dùng khắp trong các nhà thương và các nhà nuôi người ốm ở bên nước Đại-pháp. Thuốc này ngày nay ai ai cũng đã biết tiếng, mà lấy làm qui-hóa, lấy làm tin dùng, vì là một thứ thuốc có giá-trị đặc-biệt. Hãy xin kể các thứ bệnh mà thuốc này có thể chữa khỏi: bệnh suy nhược của dân ông, dàn bà ; bệnh thử thần của con gái đến thì ; bệnh yếu đuối trong khi thai nghén, trong khi có sữa cho con bú ; bệnh mệt nhọc quá về sự làm ăn, bệnh ngơ ngẩn, bệnh đau lưng, đặt gửi, vân vân.

Chỉ dùng vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) thì các bệnh ấy thuyên khỏi.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

2066

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Báo-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đến bản-quán, thì cho biết số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quản lý, để các người mua để tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vẫn tắt, hoặc thêu quá, không ai đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

BỆNH NHỨC ĐẦU
như cầm lính đâm vào

Khi mới phải đau thì thôi, nhức đầu, đau mặt, rồi sau sinh ra bệnh chóng mặt đau bên thái-dương thấy đột mạnh, lại thêm ù-ù, người bệnh thì thấy đau như có lính nó đâm vào đầu vậy. Rồi thì chuyển-động đến cả tâm can, sinh ra đau tức, độ yên, trống ngực, lắp các đường mạch mau (mạch mau sung lên, sẩy sát các mạch máu, (trí-hộ), não nát. Những đau bà thì kinh-nguyệt bất điều, mà đau-đớn lo-lắng, huyết không được sang-tức, thường hay ra mán cam, sức khỏe gầy dần đi. Cứ vậy mà muốn chữa, thì cũng không khỏi gì, chỉ dùng thứ thuốc:

Dépuratif Richelet

có thể khỏi hẳn ngay được các bệnh căn đã mắc phải từ trước. Bao giờ các gân cốt lại vận-động như thường.

Thực là một thứ thuốc rất thần-hiệu, chữa khỏi kể có đến hàng nghìn bệnh cần mãn ông bệnh ở người đa.

Bệnh đã nặng, đã lâu, mà chuyển sang bệnh gì mặc lòng, dùng thứ thuốc này thì nắt ngọn, mà không còn một thứ bệnh gì ở người đa nữa, như bệnh cái cam ở mặt, bệnh lang-ben hắc lào.

Thuốc « DÉPURATIF RICHELET » nay có bán ở các hàng thuốc lớn.

Thực là công hiệu

CẢ TIỀN BẰNG TEM (timbres)

Trình các ngài duyệt-báo rằng: phàm những số tiền quá hai hào (0$20) trở lên, thì xin gửi bằng măng-đa (mandats-postes); chớ dùng gửi bằng timbres.

Những số tiền trong hai hào mà trở bằng timbres xin gửi bằng tem giản thư (timbres-postes), tờ thứ 0f.10 (0$04) trở xuống; chớ dùng gửi bằng timbres-quittances, timbres-proportionnels hay là timbres de dimension.

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

Thuốc DÉPURATIF SENSAL dùng để trị các bệnh ngoài da, thì giới kiến hiệu, giờ bệnh gì thế nào cũng chữa khỏi, như bệnh giẫu các khớp xương, lên bà cổ tuổi mắc lộ tinh nguyệt rồi mà sinh ra các chứng bệnh, giức đầu đau tim vì huyết xấu, đau thận, bóng gân và bệnh trỹ.

Thuốc này cũng là một thứ liều độc rất tốt để trị những bệnh vì bệnh-tướng mà ra pha ra

Trước khi ăn cơm, mỗi bữa uống một thìa sup. Trẻ con không uống được thuốc này.

Mỗi lọ giá . . . . . **1$50.**

Hiệu bào chế CHASSAGNE *59, Phố Paul Bert, Hanoi*

CẦN NGƯỜI LÀM VIỆC

Muốn mượn một người thợ làm điện (électricien) về xe Auto thật giỏi, lương bổng rất cao. Ai sành nghề hỏi tại :

« GARAGE BOBILLOT »

Số 7, cạnh trường Y-viện, Hanoi

AC ÔNG NÊN ĐẾN NGAY HIỆU :
NAM-THỊNH
6, Rue des Cantonnais, 6
HANOI

Hàng rẻ mới sang — Cái mới rất khéo

Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ.

Mau mau kẻo hết hàng tốt. 2026

VỚI 20 QUAN, GỬI CHÁCH CÓ THỂ LÃNH ĐƯỢC

500.000 quan

Bán được trả, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Nên mua phải cấp ngay 20 quan vì trong 20 tháng mua không được nữa nên các ông, chuyến nên trong tuần (Hàng vậy mỗi ngày chỉ để ra mấy tờ mà thôi nên giữa có được.

Hãy tiếc lắm cho được ngay ai : 5 vé, chỉ mình mình vé quyền số-hiệu, mà lấy rút số nào nắng được độ như thì ai đang bắt tiền rồi vậy, nên vé của mình trúng số được lãnh nguyên số 10. Mỗi cái vé PANAMA chỉ nắn nắng trong một lần giá tiền lãnh vé tới sau chỉ được một lần mua. Không vé nắng được hoàn lại tiền quan.

Thực là một cách đặt tiền chắc nhất mà lợi nhất

Mỗi cắm số tiền của là có hơn ba triệu quan

CÁC LỐ NHƯ SAU NÀY :

125 lô	. . . .	500 000 quan	263 lô	. . . .	5.000 quan
127 lô	. . . .	250 000 —	1.262 lô	. . . .	2.000 —
262 lô	. . . .	100 000 —	12.500 lô	. . . .	1.000 —
263 lô	. . . .	10 000 —	1.737 892 lô		400 —

Cả vé được tặng nếu được rút số một như đặc biệt số vé nắng mình không thì chắt nắng vào số vé nhiều được một lần số vé nắng về mình không phải giá tiền nữa số vé nắng nhiều được lãnh hết. Các vé giao cho người mua đúng với số vé mà nắng mình được lãnh hết. Các vé giao cho người mua đúng với số vé mà nắng mình được lãnh hết. Các vé giao cho người mua đúng với số vé mà nắng mình được lãnh hết.

RÚT SỐ MỖI NĂM BỐN LẦN

Ngày 15 FEVRIER 15 MAI 15 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn lấy các cuộc rút số thì gửi 20 quan đến nhà

BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, Rue Paradis, MARSEILLE (France)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)